

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۸/۲۶	صورتجلسه: هشتاد و یکمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران
ساعت شروع جلسه: ۸ صبح مدت جلسه: ۲ ساعت	
دبیر جلسه: جناب آقای مهندس مسعود خوانساری رئیس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران	ریاست جلسه: جناب آقای مهندس محسن منصوری استاندار محترم تهران
دستور جلسه:	
<u>۷ دقیقه</u>	۱- تلاوت آیاتی از کلام الله مجید
<u>۱۰ دقیقه</u>	۲- سخنان جناب آقای مهندس محسن منصوری استاندار محترم تهران و رئیس شورای گفتگوی استان
<u>۱۰ دقیقه</u>	۳- سخنان ریاست محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران و دبیر شورای گفتگوی استان
<u>۱۵ دقیقه</u>	۴- طرح و بررسی پیشنهاد ضرورت تفکیک امر دادرسی مالیات از تشخیص، مطالبه و وصول مالیات ها و مطالبه حکم ماده ۲۸ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
<u>۲۰ دقیقه</u>	۵- طرح و بررسی رأی شماره ۱۵-۲۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۹ شورای عالی مالیاتی کشور (پیوست) مبنی بر نقض حکم عام معافیت تسعیر ارز حاصل از صادرات موضوع بند ب ماده ۴۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور
<u>۱۵ دقیقه</u>	۶- طرح و بررسی اقدام برخی شعب سازمان تأمین اجتماعی نظیر (شعبه ۸ تهران) در ملحوظ نمودن تعدیل و یا مابه التفاوت به عنوان کارکرد و حذف شمولیت معافیت تجهیزات خریداری شده از محاسبه حق بیمه در قراردادهای PC و EPC
<u>۲۰ دقیقه</u>	۷- گزارش جناب آقای دکتر ایوب فصاحت رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان درخصوص وضعیت کشاورزی استان و مشکلات پیش رو
<u>۲۰ دقیقه</u>	۸- اظهار نظر اعضاء محترم شورای گفتگوی استان

مشروح مذاکرات جلسه:

جناب آقای مهندس خوانساری :

- رئیس محترم اتاق بازرگانی تهران و دبیر شورای گفتگوی استان با اشاره به فصل بودجه نویسی که پیش روی دولت سیزدهم قرار گرفته، اظهار داشتند:
- طبق آخرین گزارش مرکز آمار؛ نرخ تورم سالانه منتهی به مهر ۱۴۰۰ برابر ۴۵,۴ درصد بوده است که اگرچه نسبت به ماه گذشته ۰,۴ درصد کاهش نشان می دهد اما کماکان نرخ بالایی است. همان گونه که رئیس جمهور و اعضای اقتصادی دولت هم اعلام کرده اند، اولویت اول کشور در حال حاضر کنترل و سامان دادن به تورم است و تا زمانی که به تورم تک رقمی پایدار نرسیم شاهد آثار مخرب آن بر زندگی مردم و آسیب جدی به کسب و کارها خواهیم بود. براین اساس بودجه نویسان باید در نظر داشته باشند، سندی را تنظیم و تدوین کنند که تورم را نباشد. لذا دولت در تدوین بودجه ۱۴۰۱ باید جلوی هر پیشنهادی را که باعث افزایش بی رویه نقدینگی می شود، بگیرد و تلاشش بر کاهش هزینه ها و افزایش درآمدهایش باشد.
- دبیر محترم شورای گفتگوی استان تهران در ادامه سخنان خود با اشاره به روند صعودی رشد نقدینگی، افزودند:
- متأسفانه طبق گزارش های رسمی کماکان در فصل اول سال جاری نرخ تشکیل سرمایه معادل منفی ۳,۵ درصد بوده است و می توان نتیجه گرفت که با کاهش سرمایه گذاری، حجم کل اقتصاد کاهش پیدا می کند. تا زمانی که سرمایه گذاری در نرخ های مثبت و بالا صورت نگیرد، نمی توانیم انتظار نرخ رشد بالای اقتصاد را داشته باشیم.
- ریاست محترم اتاق بازرگانی تهران در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به رد لایحه دو فوریتی دولت در رابطه با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی در مجلس محترم شورای اسلامی، اظهار داشتند:
- باتکلیف ماندن ارز ترجیحی در اقتصاد کشور به صلاح نیست، زیرا علاوه بر اثرات مخربی مانند فساد، رانت و ... به دلیل اینکه دولت درآمد ارزی چندانی از محل فروش نفت ندارد و مجبور است ارز ترجیحی کالاهای اساسی را تامین کند، چاره ای جز استقراض از بانک مرکزی ندارد و همین موضوع باعث افزایش پایه پولی می شود.

خارج از دستور جلسه: اخبار روز

جناب آقای دکتر محمد عیدیان:

- قائم مقام محترم دبیر شورای گفتگوی استان تهران، گزارشی از وضعیت عدم توازن گاز تولیدی و گاز مصرفی به شرح زیر ارائه نمودند:
- جناب آقای محمدرضا جولائی مدیر سیستم کنترل هوشمند عملیات (دیسپچینگ) شرکت ملی گاز ایران در اوایل هفته جاری در رسانه ها از عدم توازن گاز تولیدی و گاز مصرفی صحبت کردند. طبق گفته ایشان؛ تولید گاز روزانه ۷۴۰ میلیون متر مکعب است و با توجه به مصرف با ۲۰۰ میلیون متر مکعب کسری روبرو هستیم.
- البته آمار ارائه شده از سوی آقای جولائی با آمار ارائه شده از طرف شرکت ملی گاز در سالهای گذشته متفاوت است. براساس آمار شرکت ملی گاز در سال ۱۳۹۷ به میزان ۷۵۰ میلیون متر مکعب، در سال ۱۳۹۸ به میزان ۸۱۰ میلیون متر مکعب، سال ۱۳۹۹ نیز ۹۳۰ میلیون متر مکعب گاز تولید شده است که با آمار ۷۵۰ میلیون متر مکعب اعلام شده از سوی آقای جولائی همخوانی ندارد.
- البته با اعلام این موضوع در رسانه ها باید شاهد مشکلات نیروگاهی و مشکلات صنعت باشیم. همچنانکه در شش ماهه ابتدای سال جاری به دلیل قطع برق ۶ میلیارد دلار خسارت فقط در بخش فولاد داشتیم که اگر این اتفاق در ماههای پیش رخ دهد؛ نه بخش صنعت کشتش تحمل خسارت را دارد و نه مردم. لذا پیشنهاد می شود که این موضوع به صورت اضطراری یا در شورای گفتگوی استان با حضور مسئولین شرکت گاز جهت برنامه ریزی و عبور از بحران مطرح شود و یا در استانداری مورد پیگیری قرار گیرد. زیرا امری مهم است که در اثر بی توجهی قطعاً استان را با مشکل مواجه خواهد کرد.
- خیر بعدی درخصوص کالاهای اساسی است که به نقل از آمار گمرک جمهوری اسلامی؛ تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۷/۳۰ مقدار ۱۴۰۸۵ هزارتن به ارزش ۷۴۹۱ میلیون دلار کالای اساسی و ۲۸۱۹۴۰ تن دارو و تجهیزات و ملزومات پزشکی به ارزش ۱۳۰۷ میلیون دلار جمعاً ۸۷۹۸ میلیون دلار (۸/۸ میلیارد دلار) وارد و ترخیص شده است. البته سقف این ارز در مصوبات مجلس ۸ میلیارد دلار است. آنچه که اکنون در گمرکات موجود است و در بنادر تخلیه شده حدود ۳ میلیون و ۱۳۰ هزار تن، آنچه که بر روی کشتی ها در اسکله قرار دارد ۴۸۶ هزار تن و آن مقدار که در لنگرگاهها بر روی کشتی ها قرار دارد و

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران

Public Private Dialogue Tehran Province

منتظر تخصیص ارز هستند تا اجازه تخلیه پیدا کنند حدود ۳ میلیون تن؛ جمعاً ۶/۶ میلیون تن کالا در گمرکات موجود است که بخش اعظم آن کالای اساسی است. در سال گذشته ۱۹ میلیون و ۷۴۰ هزار تن کالای اساسی با ارز ترجیحی به ارزش ۶ میلیارد و ۶۸۶ میلیون دلار وارد شده است. اتفاقی که امسال افتاده؛ به دلیل افزایش قیمت جهانی دولت از مجلس تقاضای ۳/۱ میلیارد دلار افزایش ارز ترجیحی کرده است تا بتواند پاسخگوی نیازها باشد. البته طی ۸ ماهه اخیر ۳-۴ نوبت افزایش قیمت داشته ایم. یک نوبت ابتدای سال به دلیل افزایش حقوق پرسنلی، گاز، آب، برق و خدمات و افزایش بعدی به دلیل افزایش قیمت جهانی که به تدریج از ۱۸ تا ۷۷ درصد افزایش قیمت روبرو بودیم و همچنین در آینده با افزایش قیمتی در اثر عواملی چون افزایش نرخ حمل و نقل و ... مواجه خواهیم شد. لذا به نظر می آید جلسه ای را در ستاد تنظیم بازار با محوریت جناب آقای دکتر عسگری معاون محترم هماهنگی امور اقتصادی استانداری تهران قراردادند تا تکلیفی برای آن مشخص کنیم.

بند ۴ دستور جلسه با موضوع: طرح و بررسی پیشنهاد ضرورت تفکیک امر دادرسی مالیات از تشخیص، مطالبه و وصول

مالیات ها و مطالبه حکم ماده ۲۸ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

جناب آقای مهندس هومن حاجی پور:

- معاون محترم کسب و کار اتاق بازرگانی تهران با اشاره به مطالبات جدی فعالان اقتصادی درخصوص تفکیک امر دادرسی مالیات از تشخیص، پیرامون ضرورت شفافیت و استقلال هیأت های حل اختلاف مالیاتی از سازمان امور مالیاتی، توضیحاتی را بشرح زیر ارائه نمودند (گزارش پیوست):
- موضوع ضرورت تفکیک امر دادرسی مالیاتی از مبحث تشخیص، مطالبه و وصول مالیات یکی از مطالباتی است که بخش خصوصی به استناد مفاد ماده ۲۸ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار که در سال ۱۳۹۰ تصویب شده، دارد. علیرغم این حکم مبنی بر اینکه "دولت با همکاری اتاق ها ظرف شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون اقدامات قانونی لازم را برای تعیین «نحوه رسیدگی به اعتراض مؤدیان مالیاتی» و «نحوه رسیدگی به اعتراض پرداخت کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی» به عمل آورد"، تا کنون که حدود ۱۱۶ ماه از تدوین و تصویب این قانون گذشته، توجهی صورت نگرفته است.

- سازمان امور مالیاتی به حکم قانون، مأموریت نحوه تشخیص، مطالبه و وصول مالیاتهای موضوع قانون مالیاتهای مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده را دارد و از اختیارات لازم و کافی در این حدود برخوردار است. آنچه که مسلم است در اختلاف نظر مؤدیان با سازمان امور مالیاتی، اختلافاتی که بوجود می آید طبیعتاً در هیأت های حل اختلاف مالیاتی باید مطرح و بررسی شود. که مطابق ماده (۲۴۴) قانون مالیات های مستقیم؛ مرجع رسیدگی به کلیه اختلاف های مالیاتی جز در مواردی که ضمن مقررات این قانون مرجع دیگری پیش بینی شده، هیأت حل اختلافات مالیاتی است. هر هیأت حل اختلاف مالیاتی از سه نفر نماینده شامل: نماینده "بند یک" نماینده سازمان امور مالیاتی؛ یک نفر قاضی که در قانون قید شده شاغل یا بازنشسته و یک نفر نماینده "بند سه" که نماینده قانونی اتاق های ۳ گانه، جامعه حسابداران رسمی و یا مجامع حرفه ای شکل های صنفی تشکیل می شود. اما آنچه که مسلم است؛ این نمایندگان از جایگاه و اختیارات مساوی برخوردار نیستند. براساس جزء (ب) بند (۱۱) دستورالعمل دادرسی مالیاتی یکی از موارد خودداری از رسیدگی توسط هیأت های حل اختلاف مالیاتی عبارت است از: "عضو یا اعضای هیأت حل اختلاف مالیاتی، قیم یا مخدوم مؤدی باشند و یا مؤدی مباشر یا متکفل امور عضو هیأت یا همسر او باشد"، در صورتیکه عملاً نماینده بند (یک) منتخب سازمان، از جمله کارکنان سازمان امور مالیاتی بوده و انتصاب، عزل، ارتقاء، جابجایی، حقوق و سایر مزایای آن در حیطه اختیارات سازمان امور مالیاتی کشور می باشد که این مسئله مؤدیان را نسبت به رعایت اصل بی طرفی توسط نمایندگان بند (یک) ماده (۲۴۴) دچار تردید نموده است.
- معاون محترم کسب و کار در ادامه سخنان خود با اشاره به ضرورت آگاهی قضات منتخب در هیأت های حل اختلاف بیان داشتند:
- در رابطه با گزینش قضات موضوع بند (۲) ماده (۲۴۴) قانون مالیات های مستقیم، به نظر می رسد، نیت قانون گذار از وضع مقررات این بند، ضمانت حقوقی و قانونی آراء صادره هیأت های حل اختلاف مالیاتی بوده است، که تحقق این نیت، مستلزم احاطه قضات مذکور به قوانین مالیاتی می باشد. در شرایط موجود، غفلت از رعایت الزام یادشده، به عدم اعتماد مؤدیان به استقلال رأی و نظر قضات موصوف منجر گردیده است.

- معاونت کسب و کار اتاق بازرگانی تهران با انتقاد از عدم دسترسی به موقع نمایندگان بخش خصوصی حاضر در جلسات هیأت های حل اختلاف مالیاتی به پرونده مؤدیان، بعنوان یکی دیگر از ابهامات موجود در این هیأت ها، در راستای حصول اطمینان از تحقق اصول مدنظر قانون گذار، پیشنهاد نمودند:
- تعیین شرایط گزینش و احراز صلاحیت کلیه نمایندگان هیأت های حل اختلاف مالیاتی، در آیین نامه اجرایی دادرسی مالیاتی، با نظر وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی، سازمان امور مالیاتی کشور، وزارت صنعت معدن و تجارت، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی و با تصویب هیأت وزیران در دستور کار قرار گیرد. البته با تعاملی که اتاق بازرگانی تهران در ۲ سال گذشته با دبیرخانه هیأت ها داشته عملاً موضوع استقلال هیأت ها در دستورکار وزارتخانه مربوطه قرار گرفته و به این باور رسیده اند و در حال طراحی ساز و کار و عملیاتی کردن آن هستند؛ لذا آنچه که مد نظر ما است سرعت بخشیدن به این اقدام می باشد.

جناب آقای قاسم فراهانی:

- رئیس محترم اتاق اصناف، ضمن تأیید نظرات معاون کسب و کار اتاق بازرگانی تهران، اظهار داشتند:
- در کمیسیون های حل اختلاف سازمان امور مالیاتی؛ در واقع شاکی و متشاکی یک نفر است. آن چیزی که مد نظر قرار نمی گیرد صحبت های بخش خصوصی است؛ ضمن اینکه قاضی نیز گاهاً حضور ندارد و مهمتر از همه عدم دسترسی نمایندگان بخش خصوصی حاضر در جلسات هیأت های حل اختلاف به پرونده مؤدیان است.

جناب آقای دکتر حمید قاسمی امیر:

- معاون محترم امور اقتصادی و بین الملل اتاق تعاون استان تهران با اشاره به اینکه شخصاً بعنوان نماینده بخش خصوصی در اکثر هیأت های حل اختلاف مالیاتی شرکت می کنند، انتقاداتی را از تشکیل جلسات به شرح زیر بیان نمودند
- اولاً: غالباً جلسات بدون حضور یک و یا دو نماینده تشکیل می شود، ضمن اینکه غالباً قضات بازنشسته و مسن هستند و حضور ندارند که در اینصورت نمایندگان غایب بعداً صورتجلسه را امضا می کنند.
- ثانیاً: اگر در شعبه ای نماینده اتاق اصناف یا تعاون حضور پیدا نکرد، از نماینده اتاق بازرگانی که برای جلسه شعبه دیگری آمده بود درخواست می شود تا این جلسه را نیز برگزار کند

- ثالثاً: عدم ابلاغ اداری، که طبق قانون باید ۱۰ روز قبل از تشکیل هیأت باید ابلاغ رسمی و قانونی صورت بگیرد؛ که در اغلب مواقع اینگونه عمل نمی شود و نماینده اتاق ها و مؤدی اطلاعی از زمان تشکیل جلسه ندارند.

جناب آقای پیمان دارابیان:

- مدیر محترم خدمات مالیاتی اتاق بازرگانی تهران، در تأیید نظرات و مشکلات مطرح شده از سوی اتاق های سه گانه، سؤالاتی را به شرح زیر مطرح نمودند:
- آیا اختیارات دبیرخانه ای که در دست سازمان امور مالیاتی است به سازمان مربوطه قدرت ویژه ای در اداره این هیأت اعطا می کند یا نه؟
- درست است که قانون می گوید؛ نباید سوء گیری شود ولی وقتی اختیارات دبیرخانه ای کماکان در اختیار سازمان امور مالیاتی است، آیا شائبه سوء گیری نماینده سازمان وجود نخواهد داشت؟
- چطور آیین دادرسی نماینده بند "سه" این مقرر تأکید بر عدم رابطه استخدامی با مؤدی داشته ولی نماینده بند "یک" قطعاً باید زیر نظر اختیارات دبیرخانه ای سازمان انجام وظیفه کند؟

جناب آقای مهندس علیرضا میر بلوک:

- عضو محترم هیأت مدیره و دبیر خانه صنعت و معدن استان تهران نیز با اشاره به تأکید بر افزایش درآمدهای مالیاتی، بیان داشتند:
- مشکلی که اکثر مؤدیان دارند در رابطه با عدم پذیرش ممیز درخصوص زیان و یا سود کمتر مؤدی نسبت به سال قبل می باشد، زیرا ممیز طبق دستور داده شده از سوی سازمان مربوطه؛ اصرار بر افزایش درآمد مالیاتی دارد.

جناب آقای دکتر حسین زمانی:

- معاون محترم سازمان امور مالیاتی شهر و استان تهران با اشاره به سبقه ای که ایشان بعنوان نماینده حل اختلاف در هیأت مؤدیان بزرگ مالیاتی داشته اند، نکاتی را به شرح زیر بیان نمودند:
- درخصوص عدم اطلاع نماینده های بند ۲ و ۳ از پرونده ها، همین وضعیت برای نماینده بند یک که نماینده سازمان امور مالیاتی است، وجود دارد و صبح روزی که در جلسه حضور دارد پرونده را رویت می کند. این تدبیر را جهت جلوگیری از

ارتباط بین مؤدی و اعضاء نمایندگان جلسه اتخاذ کرده اند و در واقع این وضعیت برای هر ۳ نماینده یکسان است و ترجیحی بین نمایندگان وجود ندارد

- ارزش رأی هر ۳ نماینده به یک میزان است و رأی ترجیحی وجود ندارد.
- در بحث تعارض منافع که مطرح شد باید گفت، نماینده سازمان بعنوان یک مطلع و کارشناس که مسلط به قوانین می باشد، اظهار نظر می کند.
- در موقع طرح پرونده ماده ۲۴۰ مالیاتها در هیأت حل اختلاف مالیاتی، نماینده اداره امور مالیاتی باید در جلسات مقرر هیأت شرکت کند و برای توجیه مندرجات برگ تشخیص دلایل کافی اقامه و توضیح لازم ارائه دهد.
- معاون محترم سازمان امور مالیاتی شهر و استان تهران در ادامه سخنان خود با اشاره به اصلاحیه ماده ۵۰ قانون مالیات ارزش افزوده که ضمن آن ماده ۲۴۴ قانون مالیاتهای مستقیم نیز اصلاح شد؛ گفتند:
- اداره جلسات و انشاء رأی به عهده نماینده قوه قضائیه (بند ۲) قرار گرفته است. ضمن اینکه بارها با دستورالعمل و مؤکداً اطلاع رسانی شده است که جلسه هیأت حل اختلاف با حضور هر ۳ نماینده رسمیت پیدا می کند و در غیر اینصورت رسمیت ندارد و آراء آن نیز آراء نافذی نخواهد بود.

جناب آقای دکتر ستایشی:

- معاون محترم رئیس کل دادگستری استان تهران با بیان اینکه؛ بهترین راه تجلی عدالت اجرای دقیق قانون است و باید ممیزی کنیم و ببینیم در کجا قانون اجرا شده و کجا مغفول مانده تا به موجب ماده ۵۷۶ قانون مجازات اسلامی با آن برخورد نماییم، اظهار داشتند:
- در ماده ۲۴۴ قانون مالیاتهای مستقیم؛ در رابطه با بخش های قانونی مرتبط با ساختار هیأت های حل اختلاف مالیاتی، حضور قضات با میانگین سنی ۴۵ سال (تأکید ما بر حضور قضات شاغل است ولی در ساعات اولیه و یا پس از پایان ساعت کاری) در جلسات این هیأت ها یکی از الزامات وزارت دادگستری است. ضمن اینکه تشکیل جلسه با حضور هر ۳ نماینده رسمیت پیدا می کند و آرا اکثریت چه مثبت و چه منفی با دلیل و استدلال و مستندات باید همراه باشد. لذا با توجه به مسائل مطروحه در جلسه لازم است نمایندگان اتاق ها به همراه نمایندگان سازمان امور مالیاتی جهت پایش بیشتر

روی قوانین مربوط به تشکیل جلسات هیأت های حل اختلاف مالیاتی و سازوکارهای برپایی آن، طی هفته آینده با هدف بررسی دقیق تر این موضوع و رفع ابهاماتی که از سوی بخش خصوصی در ارتباط با جلسات هیأت های حل اختلاف مالیاتی مطرح شده است، نشست مشترکی در محل دادگستری استان تهران برگزار شود.

جناب آقای مهندس خوانساری:

- رئیس محترم اتاق بازرگانی تهران و دبیر شورای گفتگوی استان با اشاره به سوابق چندین ساله رئیس اتاق اصناف تهران و معاون اقتصادی اتاق تعاون استان و معاونت اتاق بازرگانی تهران و همچنین کلیه اعضای شورا که انتقاداتی را در رابطه با هیأت های حل اختلاف مالیاتی مطرح کردند، اظهار داشتند:
- کلیه انتقادات از سوی افرادی مطرح شد که همگی مطلع و خبره هستند و واقعیت ها را بازگو کردند. پس چرا یک ممیز و دبیر محرم و سالم است ولی نمایندگان اتاق ها (در مورد اتاق بازرگانی تهران ۶۰ نفر مشاور مالیاتی که اکثریت بازنشسته های حوزه مالیاتی هستند که پس از گذراندن آموزش و آزمون ها و احراز صلاحیت معرفی می شوند) محرم نیستند و نباید پرونده را در اختیار آنها قرار داد. چه اشکالی دارد تا نماینده پرونده را مطالعه کند تا مسلط باشد؟ این اولین اشکالی است که نشان می دهد این دبیرخانه می خواهد اعمال نظر کند. لذا ضروری است جلسه ای با حضور آقای فراهانی، آقای قاسمی و آقای حاجی پور و مسئولین سازمان امور مالیاتی با محوریت آقای دکتر ستایشی معاون محترم رئیس دادگستری استان تهران تشکیل و موارد زیر در دستور جلسه مورد تأکید و پایش قرار بگیرد:
- الف- در اختیار قرار دادن پرونده به نمایندگان قبل از تشکیل جلسه
- ب- تأکید بر حضور هر ۳ نماینده جهت رسمیت پیدا کردن جلسه
- ج- ارائه مستندات قانونی در خصوص آراء صادره هیأت های حل اختلاف

بند ۵ دستور جلسه با موضوع: طرح و بررسی رأی شماره ۱۵-۲۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۹ شورای عالی مالیاتی مبنی بر نقض حکم عام معافیت تسعیر ارز حاصل از صادرات موضوع بند (ب) ماده ۴۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

جناب آقای مهندس حاجی پور:

- معاون محترم کسب و کار اتاق بازرگانی تهران با اشاره به مشکلات عدیده ای که شورای عالی مالیاتی کشور مبنی بر نقض حکم عام معافیت مالیات سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات؛ برای بخش صادرات کشور ایجاد کرده است، اظهار داشتند:
- صادرکنندگان حوزه صادرات فرآورده های نفتی، گاز، پتروشیمی و معدنی، نسبت به نقض حکم عام معافیت تسعیر ارز حاصل از صادرات موضوع بند (ب) ماده ۴۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب سال ۱۳۹۵ توسط شورای عالی مالیاتی، دچار یک اختلاف نظر در سازمان امور مالیاتی شده اند و ممیزین مالیاتی به استناد مصوبات شورای عالی مالیاتی که با استفاده از تعابیر خاص خود نظیر نرخ صفر، سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات را مشمول مالیات دانسته است، مالیات های سنگینی از صادرکنندگان مطالبه می کنند.

جناب آقای پیمان دارابیان:

- مدیر محترم خدمات مالیاتی اتاق بازرگانی تهران درخصوص مفاد قانونی مصوب در خصوص معافیت مالیات سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات، توضیحاتی به شرح زیر بیان نمودند:
- در بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ آمده است: "سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات از هرگونه مالیات معاف است"، از طرفی در ماده (۱۴۱) قانون مالیات های مستقیم مصوب (۱۳۹۴) آمده است که، صد در صد درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیرنفتی و محصولات بخش کشاورزی و بیست درصد درآمد حاصل از صادرات مواد خام، مشمول مالیات با نرخ صفر می گردد. نتیجه حاصله: صادرات کالاهای نفتی مشمول نرخ صفر مالیاتی نیست
- براساس تعریف بند (الف) ماده (۱۳۲) قانون مالیاتهای مستقیم، منظور از مالیات با نرخ صفر، درآمدی است که مشمول است ولی نرخ آن صفر است؛ که اگر به ماده ۱۴۱ قانون مالیاتهای مستقیم برگردیم، صادرات کالای نفتی مشمول نرخ صفر

مالیاتی نیست. اما در بند (ب) ماده ۴۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور که در سال ۱۳۹۵ مصوب شده است (مؤخر بر ماده ۱۴۱ قانون مالیاتهای مستقیم) سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات به طور عام از هرگونه مالیات "معاف" می باشد. اما شورای عالی مالیاتی طرح ابهام می کند.

- به موجب رأی موضوع صورتجلسه ۱۵-۲۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۹، برخورداری از معافیت بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (مصوب ۱۳۹۵)، متناسب با بهره مندی از نرخ صفر مالیاتی ماده (۱۴۱) قانون مالیات های مستقیم تفسیر گردیده است.

- استدلال شورای عالی مالیاتی:

- (۱) رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع دادنامه های شماره ۸۳۸ و ۸۳۹ مورخ ۱۳۹۶/۰۹/۰۷ و نیز صورتجلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۸ شورای عالی مالیاتی ابلاغی طی بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۴۷ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۰۷ مبنی بر اینکه تسعیر ارز حاصل از صادرات بعنوان درآمد حاصل از صادرات محسوب گردیده است؛ (تسعیر ارز حاصل از صادرات در آراء مورد بحث بعنوان درآمد حاصل از صادرات محسوب گردیده، دلیل بر تبدیل "معافیت" موضوع بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور به نرخ صفر مالیاتی نمی باشد.

- (۲) جزء (۱) بند (ک) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۹ و جزء (۱) بند (ج) تبصره (۸) قانون بودجه سال ۱۳۹۸:

- (۲-۱) هرگونه نرخ صفر و معافیت مالیاتی برای درآمدهای حاصل از صادرات کالا و خدمات از جمله کالاهای غیرنفتی، مواد خام و ... را منوط به ورود ارز به چرخه اقتصادی کشور مطابق مقررات مربوط نموده است.

- (۲-۲) قانون گذار با توجه به اینکه کالاهای نفتی اساساً مشمول مالیات به نرخ صفر موضوع ماده (۱۴۱) ق.م.م نبوده در حکم مذکور کالاهای نفتی را قید نموده و این بدین مفهوم است که به دلیل عدم شمول نرخ صفر، درج عبارت کالاهای نفتی اساساً موضوعیت نداشته که فرع آن (سود تفاوت نرخ تسعیر ارز) مشمول نرخ صفر شود.

- اگر چه عدم ذکر کالاهای نفتی مورد بحث به واسطه عدم برخورداری کالای نفتی از نرخ صفر می باشد.

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران

Public Private Dialogue Tehran Province

- با توجه به اینکه ماده (۱۴۱) ق.م.م سود تفاوت نرخ تسعیر ارز را شامل نمی شود و طبعاً این سود، مشمول "نرخ صفر" نیست. اما، با عنایت به عام بودن حکم بنده (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مشمول "معافیت" خواهد بود.
- (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور:
- درآمد حاصل از صادرات مواد معدنی فلزی - غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت خام و نیمه خام در تمام نقاط کشور مشمول مالیات می شود؛ (نه تنها درآمد حاصل از صادرات محصولاتی از قبیل محصولات نفتی (که مشمول نرخ صفر مالیاتی نیست) بلکه با عنایت به تعریف نرخ صفر مالیاتی، کلیه درآمدهای حاصل از صادرات مشمول مالیات می باشد، لذا استدلال مطروحه کماکان از استحکام لازم برای نفی عام بودن حکم بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور برخوردار نیست.
- مدیر محترم خدمات مالیاتی اتاق بازرگانی تهران در پایان سخنان خود با اشاره به این نکته که؛ نرخ صفر مالیاتی از جنس معافیت نیست؛ پیشنهاداتی را مطرح نمودند:
- فرعی تابع اصل است که از جنس اصل باشد، لذا نرخ صفر مالیاتی از جنس معافیت نیست؛ شورای عالی مالیاتی از استدلال های ذکرشده چنین نتیجه گیری کرده است که، ماده ۱۴۱ موضوع مقررات مشمول نرخ صفر مالیاتی "اصل" است و بند (ب) ماده (۴۵) در مورد معافیت "فرع" است. آیا مجری قانون مجاز است که هر لحظه هرگونه که تشخیص داد؛ می تواند قانون را تفسیر کند؟
- اذعان داریم که اظهار نظر شورای عالی مالیاتی در اجرای بند (۳) ماده (۲۵۵) قانون مالیاتهای مستقیم در خصوص بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور در ذهن ذی نفعان شائبه مصادره به مطلوب در راستای افزایش وصول درآمد های مالیاتی را ایجاد کرده است، که قطعاً به نفع اعتبار نظام مالیاتی کشور نخواهد بود.
- لذا، پیشنهاد می گردد:
- وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی، در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نسبت به بازنگری در رأی شورا اقدام نمایند.

جناب آقای سعید رفیعی فر:

- نماینده محترم اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی، گفتند:
- این موضوع در حدود یکسال و نیم پیش از سوی اتحادیه فرآورده های نفتی مطرح شد و در شورای اتاق ایران نیز مورد بررسی قرار گرفت و در جلسه نمایندگان سازمان امور مالیاتی استدلال های بخش خصوصی را تأیید کردند و همچنین در جلسه بعدی با حضور وزیر اقتصاد، معاونین سازمان امور مالیاتی و مسئولین بخش خصوصی به تفاهماتی رسیدند و مقرر شد مراتب شکستن این رأی که دقیقاً نقض صریح قانون است انجام شود زیرا در قانون بصورت مشخص از لفظ معافیت استفاده شده است نه از نرخ صفر (نرخ صفر نوعی مالیات است که می تواند تغییر پیدا کند). ولی اکنون آن چیزی که به دوایر مالیاتی ابلاغ شده رأی شورای مالیاتی است و هنوز بخشنامه ای از این تفاهمات صورت گرفته به بدنه سازمان امور مالیاتی ابلاغ نشده است.

جناب آقای دکتر ستایشی:

- معاون محترم رئیس کل دادگستری استان تهران با بیان اینکه قوانین سنواتی یا عادی، نمی تواند خارج از چارچوب قوانین برنامه های توسعه ای کشور باشد، اظهار داشتند:
- لذا در باب فقه، قوانین برنامه های توسعه ای کشور بر قوانین سنواتی مرجح است. و در شرح وظائف شورای عالی مالیاتی موردی که دلالت داشته باشد بر اینکه این شورا در مقام تفسیر و یا در مقام بیان استفسار باشد وجود ندارد؛ بلکه شیوه اجرای قوانین و آیین نامه ها و دستورالعمل ها را می تواند به مراجع مربوطه پیشنهاد بدهد.
- اگر مرجعی خارج از اختیاراتش تصمیمی بگیرد، قابل ممیزی بوده و به حکم ماده ۱۱ قانون تفسیر دیوان عدالت اداری، در هیأت عمومی قابلیت ابطال دارد. لذا در جلسه ای که مقرر شد در محل دادگستری استان تهران تشکیل شود این موضوع نیز با حضور مسئولی از دیوان عدالت اداری مورد بررسی قرار گیرد و در صورت اثبات اینکه طرح این موضوع در شمول اختیارات شورای عالی مالیات کشور نبوده است، می توان طی طرح دعوی در دیوان عدالت اداری، به این مسئله رسیدگی نمود.

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران
Public Private Dialogue Tehran Province

- درخصوص بند ۶ دستور جلسه، حسب توافقات صورت گرفته با مسئولین سازمان تأمین اجتماعی مقرر گردید، در قراردادهای PC و EPC که طبق (بخشنامه ۱۴/۵ درآمد) مبلغ تجهیزات (P) به شرطی معاف از پرداخت حق بیمه است که بهای تجهیزات در پایان قرارداد بیش از ۲۵٪ افزایش پیدا نکند. چنانچه این افزایش ناشی از اعمال نرخ تعدیل به دلیل افزایش نرخ ارز در طول اجرای قرارداد؛ موضوع بخشنامه سازمان مدیریت و برنامه ریزی باشد، توافق شد که قیمت تجهیزات در قراردادهای مذکور در چنین شرایطی معاف از پرداخت حق بیمه باشد.
- با توجه به طولانی شدن موضوعات مطروحه در جلسه بند ۷ دستور جلسه، به جلسه آتی شورای گفتگو موکول گردید.

مصوبات هشتاد و یکمین جلسه شورای گفتگوی استان تهران:

	ماهیت مصوبات	
--	--------------	--

ردیف	شرح مصوبات	ماهیت مصوبات		هماهنگ کننده
		استانی	ملی	
بند ۳ دستور جلسه: سخنان ریاست اتاق بازرگانی تهران و دبیر شورای گفتگوی استان : موضوع: با توجه به فصل بودجه نویسی، موضوعاتی که باید در بودجه سال ۱۴۰۱ در نظر گرفت				
۱	مقرر گردید، پیشنهاد گردد به منظور ثبات اقتصادی و پیش گیری از افزایش نرخ تورم، دولت در تدوین بودجه ۱۴۰۱ ترتیبی اتخاذ نماید تا از هر پیشنهادی که باعث افزایش بی رویه نقدینگی شود، جلوگیری نماید و تلاش بر کاهش هزینه ها و افزایش درآمدها باشد. پیشنهاد مذکور طی نامه ای برای سازمان مدیریت و برنامه ریزی ارسال گردد.	*	استاندارای تهران اتاق بازرگانی تهران دبیرخانه شورای گفتگوی استان تهران	
۲	از آنجا که رشد تشکیل سرمایه در فصل نخست سالجاری منفی ۳/۵ درصد بوده، مقتضی است به منظور جلوگیری از کاهش بیشتر حجم کل اقتصاد، موضوع سرمایه گذاری در تدوین قانون بودجه ۱۴۰۱ و همچنین تدوین برنامه هفتم در اولویت در اولویت قرار گیرد. مقرر گردید پیشنهاد مذکور طی نامه ای برای سازمان مدیریت و برنامه ریزی ارسال گردد.	*	استاندارای تهران سازمان امور اقتصادی و دارایی استان تهران اتاق بازرگانی تهران دبیرخانه شورای گفتگوی استان تهران	
ردیف	شرح مصوبات	ماهیت مصوبات		هماهنگ کننده
		استانی	ملی	

موضوعات خارج از دستور جلسه: اخبار روز
الف- کسری میزان تولید گاز
ب- واردات کالاهای اساسی و افزایش قیمت

<p>استانداری تهران شرکت ملی گاز ایران سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران دبیرخانه شورای گفتگوی استان تهران</p>	*	*	<p>مقرر شد، درخصوص کسری میزان تولید گاز و کاهش مصرف، جلسه ای در استانداری با حضور نهادهای ذیربط و سازمانهای متولی برگزار و قبل از هر اتفاق خاصی که منجر به توقف و کاهش تولید گردد؛ پیش بینی های لازم صورت پذیرد.</p>	۳
<p>استانداری تهران گمرک جمهوری اسلامی سازمان توسعه تجارت سازمان صمت سازمان جهاد کشاورزی استان دبیرخانه شورای گفتگوی استان تهران</p>		*	<p>با عنایت به واردات کالای اساسی ترخیص شده، موجودی گمرکات، شناورهای موجود در اسکله و لنگرگاه ها و ارزش تأمین شده و ارزش مورد نیاز و افزایش قیمت جهانی مستمر و افزایش غیر منتظره هزینه های حمل و نقل و حذف ارزش ترجیحی و آثار مترتبه بر قیمت های کالاهای اساسی، جلسه ای اضطراری در ستاد تنظیم بازار استان برگزار و پیرامون آن تبادل نظر گردد.</p>	۴

	ماهیت مصوبات	
--	--------------	--

ردیف	شرح مصوبات	ملی	استانی	هماهنگ کننده
دستور جلسه: بند ۴ و ۵ دستور جلسه				
الف- پایش بیشتر روی قوانین مربوط به تشکیل جلسات هیأت های حل اختلاف مالیاتی				
ب- بررسی نقض حکم عام معافیت تسعیر ارز حاصل از صادرات موضوع بند ب ماده ۴۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور توسط شورای عالی مالیاتی کشور				
۵	مقرر شد درخصوص دستور بندهای ۴ و ۵ ، جلسه ای با محوریت جناب آقای دکتر ستایشی معاون محترم دادگستری استان با حضور نمایندگان اتاق های سه گانه تشکیل و بندهای مذکور بررسی و اقدامات لازم جهت اصلاح رویه های موجود مورد پیگیری قرار گیرد.	*		استاندارداری تهران دادگستری استان تهران سازمان امور مالیاتی اتاق اصناف تهران اتاق تعاون استان تهران معاونت کسب و کار اتاق بازرگانی تهران دبیرخانه شورای گفتگوی استان تهران
۶	درخصوص بند ۷ دستور جلسه، مقرر شد در جلسه بعدی شورای گفتگو مطرح شود.	*		دبیرخانه شورای گفتگوی استان تهران